

4. HET ZORGBELEID

4.1. Inleiding

Belangrijk uitgangspunt bij het verhogen van de zorgverbreding en het bewaken van de kwaliteitszorg is, dat wij er naar streven om alle leerlingen zo optimaal mogelijk binnen hun eigen mogelijkheden te laten presteren. Wij moeten ons daarbij steeds goed blijven realiseren, dat de leerlingen beschikken over verschillende capaciteiten en dikwijls een andere achtergrond en uiteenlopende interesses hebben.

Eén van de belangrijkste principes is, dat de kinderen zoveel mogelijk een ononderbroken ontwikkeling moeten doormaken. Om daar gestalte aan te geven is het van groot belang een aantal activiteiten te ontwikkelen, die passen in het vergroten van zorgverbreding en kwaliteitszorg.

Het is essentieel, dat wij daarbij een aantal voorwaarden steeds goed in ogenschouw nemen:

- * leerkrachten die sterk gericht zijn op de kwaliteit van het onderwijs*
- * een schoolklimaat dat gekenmerkt wordt door rust en regelmaat*
- * een zorgvuldige planning van de lessen*
- * evalueren van de leervorderingen*
- * een sterk zorgbeleid*

*Kerntaken van het zorgbeleid *:*

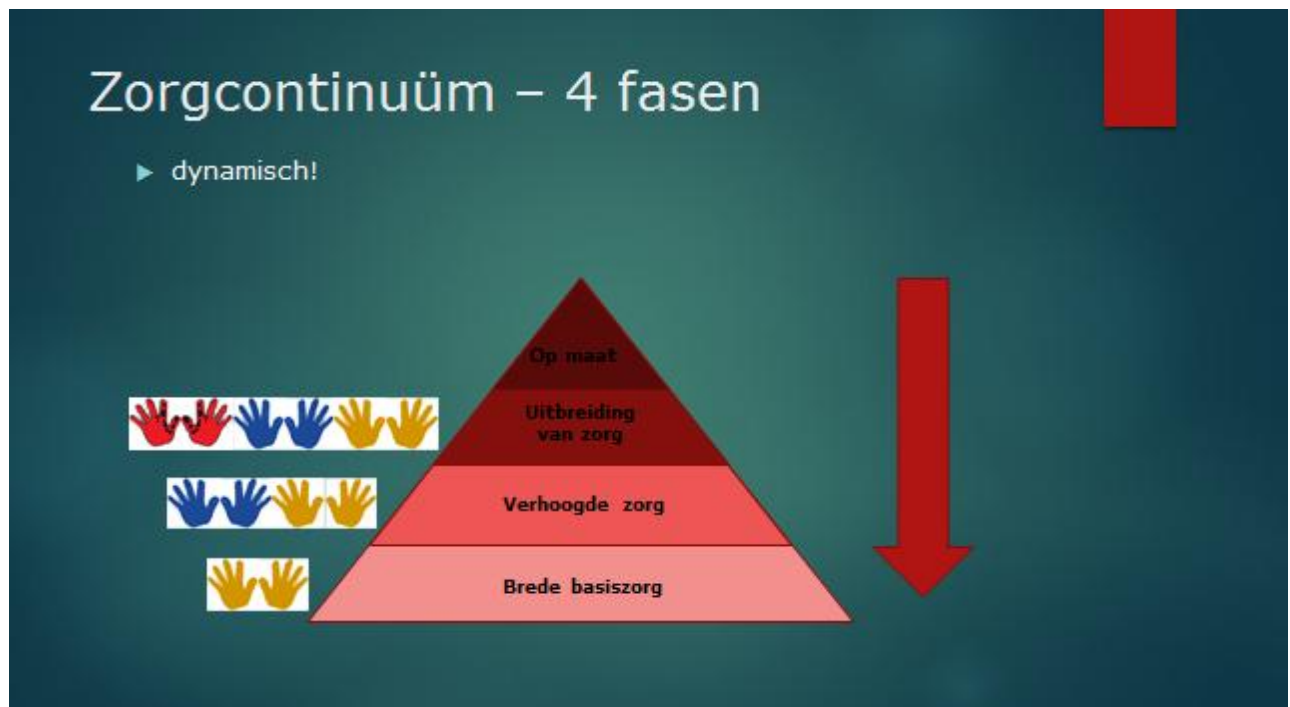
De uitbouw van een zorgbeleid in een school veronderstelt steeds het uitvoeren van zorgtaken op drie niveaus:

- 1. De coördinatie van zorginitiatieven op het niveau van de school, desgevallend op het niveau van de scholengemeenschap*
- 2. Het ondersteunen van het handelen van de leerkrachten*
- 3. Het begeleiden van de leerlingen*

* uit "Nascholing op initiatief van de Vlaamse regering"

Op onze school beschikken we momenteel (schooljaar 2017-2018) over 18 klokuren zorgcoördinator, 12 lestijden zorgleerkracht lager en 8 lestijden zorgleerkracht kleuter. We moeten dus keuzes maken. De eerste 2 kerntaken van het zorgbeleid worden dan ook prioritair behandeld door de zorgcoördinator en de GOK leerkracht lager.. De derde kerntaak wordt vooral ingevuld door de zorgleerkracht, GOK leerkracht kleuter en de klastitularis.

4.2. Probleemaanpak : het zorgcontinuüm

4.2.1. Fase 0 : BREDE BASISZORG (basiszorg in de klas)

FASE 0 – Brede basiszorg

- ▶ KLAS + SCHOOL
- ▶ leraar doet ertoe
- ▶ gouden handen: leraar voert de brede basiszorg uit

De eerste fase van het zorgcontinuüm is brede basiszorg. Als leerkracht zorg je voor **kwiteitsvol onderwijs** door een **krachtige leeromgeving** te realiseren. Fase 0 is met andere worden de **basisdidactiek**. Hoe beter we als school onze brede basiszorg uitbouwen, hoe minder leerlingen nood hebben aan een uitbreiding van zorg of verhoogde zorg. Hier geldt bovenal de uitspraak : “**de leerkracht doet ertoe**”

Krachtige leeromgeving

Krachtige leeromgevingen zijn leersituaties die **sterk uitdagend** zijn. Ze bevatten veel doe-activiteiten, probleemsituaties die aangepast zijn aan het **niveau van de leerling** of **leerrijke inhouden**. Bij zulke leeromgevingen voelen leerlingen zich **maximaal betrokken**. Krachtige leeromgevingen kenmerken zich door enkele didactische principes: **een positief, veilig en rijk leerklimaat; betekenisvol leren; rijke ondersteuning en interactie**.

Een positief, veilig en rijk leerklimaat

In een **veilig pedagogisch klimaat** ontwikkelen leerlingen een realistisch en positief zelfbeeld en wordt de positieve ingesteldheid verhoogt. Als leerkracht houd je daarom zo veel mogelijk rekening met het ontwikkelingstempo, de individuele mogelijkheden en de achtergrond van elke leerling.

We stellen **ambitieuze, realistische en haalbare** doelen en geloven in de groeimogelijkheden van elke leerling. Je legt de lat hoog voor iedereen!

Leerlingen hebben nood aan een warme, veilige en geborgen omgeving en moeten zich goed voelen om optimaal te functioneren. Daarom creëren we een leeromgeving waarin alle leerlingen zich goed voelen. Door open te staan voor ideeën, meningen en de gevoelswereld van elke leerling, bevorder je de **intrinsieke motivatie** van de leerling. Dit zal leiden tot meer succeservaringen die motiveren en uitnodigen tot verder exploreren, leren en ontwikkelen.

In de praktijk

- Leerlingen ontwikkelen niet gelijk. Vergelijk leerlingen tijdens een evaluatie niet alleen met anderen, maar kijk ook naar hun **eigen vorderingen**.
- Tijdens oudercontacten peil je naar de thuissituatie van de leerling. In de klas houd je daar rekening mee.
- Je toont aan de leerlingen hoe en wat je kunt **leren uit fouten** die je maakt.

Betekenisvol leren

Vanuit de na te streven en te bereiken doelen van het leerplan zorg je als leerkracht voor **werkelijkheidsnabij onderwijs**.

Als leerkracht houd je rekening met de **beginsituatie van de leerlingen**. Je erkent en benut de aanwezige kennis waar je nieuwe inzichten aan koppelt. **Aanschouwelijkheid**, zoals het gebruik van ICT, is belangrijk om betekenisvol leren te ondersteunen.

Ook **zinvol doelgericht werken** is van groot belang. Het is vaak beter om wat soberder om te springen met doelen. Eén of twee goed gekozen (dominante) doelen verhogen de kans op zinvol doelgericht werken.

Bewaak enerzijds dat je onderwijs niet steeds op inhoudelijke doelen gericht is.

Ook **leerstrategieën** en **affektieve componenten** van het leerproces zijn belangrijk. Let er anderzijds op dat je leerinhouden voldoende uitdagend en verrijkend zijn voor kinderen. Creëer daarom een leeromgeving waarin leerlingen **nieuwe levenservaringen** kunnen opdoen.

*Betekenisvol onderwijs betekent ook dat wat kinderen leren voor hen **functioneel** is. Ze ervaren het nut van het nieuw geleerde (taakgericht onderwijs) of ontdekken waar ze het geleerde kunnen inzetten (de transfer naar andere, vaak buitenschoolse, situaties maken).*

Rijke ondersteuning en interactie

Een rijke ondersteuning aanbieden doe je door gepaste werk- en groeperingsvormen te kiezen, horizontale en verticale banden te leggen tussen de leerstofonderdelen en de leerlingen te laten samenwerken. Een flexibele klasorganisatie laat toe het geleerde individueel, interactief of coöperatief te verwerken tijdens oefenmomenten. Een gevarieerde aanpak vermijdt eenzijdigheid. Naar gelang van het soort competentie dat je op het oog hebt, kies je voor een bepaalde aanpak.

Als leerkracht kun je verschillende vormen van hulp en ondersteuning toepassen in de klas. Onderstaande technieken helpen je het leerproces van de leerling te coachen en te richten. Ze zijn toepasbaar in alle leergebieden.

- **Probleem identificeren:** Je probeert te achterhalen wat de leerling niet begrijpt of niet kan.
- **Probleem signaleren:** Je gaat met de leerling na wat fout is in een bewerking, wat een ontbrekende link in een redenering is, welke informatie in een verslag ontbreekt.
- **Probleemoplossing in kleinere stapjes organiseren:** Je structureert het oplossingsproces door met kleine denkstappen te werken, ondersteund door materiaal.
- **Impulsiviteit doorbreken:** Je kalmeert de te sterke emotionele reactie van de leerling op zijn onvermogen om een taak op te lossen.
- **Motivatie en zelfvertrouwen verhogen:** Je moedigt de leerling aan, bevestigt, geeft complimentjes.
- **Samen kennis construeren en onderhandelen:** Je denkt hardop mee, stelt bijkomende vragen om de leerlingen verder te doen nadenken, stelt mogelijkheden voor die de leerlingen beoordelen, laat tekenen en handelen met materialen.
- **Uitleg geven:** Je licht toe, legt uit, brengt inzichten onder woorden, gebruikt (beeld)materiaal en media.

- **Concretiseren en contextualiseren:** Je toont een concreet voorbeeld of materiaal of zoekt er samen met de leerling naar, waardoor de leerling het nieuwe kan plaatsen in of linken aan het gekende.
- **Terugverwijzen en verbanden leggen:** Je herinnert de leerling aan een principe, een eerder voorbeeld, een schema of materiaal, een vorige les of activiteit.
- **Structureren van oplossingsmethode:** Je herinnert de leerling aan een oplossingsmethode of algoritme of laat de leerling het hardop verwoorden, stappen tekenen of uitvoeren met materiaal.

Overlegstructuren FASE 0 : brede basiszorg

<u>STRUCTUUR : INTAKEGESPREK</u>		
<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • klastitularis • zorgcoördinator • ouders 	<ul style="list-style-type: none"> • directeur 	<ul style="list-style-type: none"> • eind augustus • bij instap
<u>STRUCTUUR : OUDERCONTACT</u>		
<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • klastitularis • ouders 	<ul style="list-style-type: none"> • zorgcoördinator 	<ul style="list-style-type: none"> • begin november • half februari • begin juni
<u>STRUCTUUR : KLASGESPREK</u>		
<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • klastitularis • zorgcoördinator 	<ul style="list-style-type: none"> • directeur • zorgleerkracht 	<ul style="list-style-type: none"> • oktober-november • februari - maart
<u>STRUCTUUR : LEERLINGGESPREK</u>		
<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • klastitularis • leerling 		<ul style="list-style-type: none"> • na afname sociogram, enquête • bij noodzaak

<u>STRUCTUUR : OVERGANGSGESPREEK</u>		
<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • klastitularis • zorgcoördinator 	<ul style="list-style-type: none"> • directeur • zorgleerkracht 	<ul style="list-style-type: none"> • na afname sociogram, enquête • bij noodzaak

4.2.2. Fase 1 : VERHOOGDE ZORG

*Soms volstaat een brede basiszorg niet voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. In deze volgende fase beschikt het schoolteam zelf over voldoende deskundigheid om deze leerlingen de nodige **ontwikkelingskansen en –stimulansen te bieden**. Het is bij voorkeur de **klasleerkracht** die deze zorg binnen de normale klascontext realiseert, zo nodig **ondersteunt door de zorgleerkracht**. Leerlingen en hun ouders worden als ervaringsdeskundigen nauw bij de verhoogde zorg betrokken. In deze fase is er een **planmatige aanpak**. In deze fase kan je een zorgoverleg organiseren.*

*In fase 0 en is er geen nood aan rechtstreekse, individuele hulp van het CLB. De klasleerkracht en het schoolteam steeds rekenen op **begeleiding door de pedagogische begeleider en/of het CLB**. Bij een stagnerende of negatieve evolutie informeert de school het CLB.*

Deze vraag of aanmelding kan de opstap zijn naar de fase van uitbreiding van zorg.

Deze begeleiding is vooral gericht op het verhogen van de deskundigheid van de onderwijsverstrekkers.

Overlegstructuren FASE 1 : verhoogde zorg		
<u>STRUCTUUR : OUDERGESPRAK</u>		
<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • klastitularis • zorgcoördinator • ouders 	<ul style="list-style-type: none"> • directeur • zorgleerkracht 	<ul style="list-style-type: none"> • bij noodzaak
<u>STRUCTUUR : LEERLINGESPRAK</u>		
<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • zorgcoördinator • leerling 	<ul style="list-style-type: none"> • directeur 	<ul style="list-style-type: none"> • indien geen oplossing in fase 0
<u>STRUCTUUR : INFORMELE OVERLEGMOMENTEN</u>		
<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • schoolteam • zorgcoördinator • leerling • ouders • externen 	<ul style="list-style-type: none"> • directeur 	<ul style="list-style-type: none"> • sporadisch
<u>STRUCTUUR : ZORGOVERLEG</u>		
<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • zorgcoördinator • zorgleerkrachten 	<ul style="list-style-type: none"> • directeur 	<ul style="list-style-type: none"> • maandelijks

4.2.3. Fase 2 : UITBREIDING VAN ZORG

FASE 2 – Uitbreiding van zorg

- ▶ CLB + EXTERNEN, regie door CLB
- ▶ rode handen: extra schoolexterne hulp : CLB, SYM, logo, ...

Voor een kleiner aantal leerlingen volstaan de hulpstrategieën van fase 0 en fase 1 niet. In dit geval vraagt de school verdere medewerking van het CLB-team. We komen dan in de fase van 'uitbreiding van zorg' (fase2) Het CLB richt zich op de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de individuele leerling en op de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht(en). Als dit onvoldoende is om tot handelingsgerichte adviezen te komen, kan besloten worden om de probleemsituatie ook te verhelderen via de ouders en/of leerling. De school spreekt dan de ouders en vraagt of ze willen meewerken. Indien ze akkoord gaan kunnen we samen zitten met het CLB. Als na de vraagverheldering van de ouders en/of de gegevens van het team blijkt dat er nog steeds onvoldoende gegevens aanwezig zijn om te komen tot handelingsgerichte adviezen, kan beslist worden om een diagnostische fase in te lassen. Indien er een onderzoek plaatsvindt, zal het CLB steeds een verslag maken. Dit mondt uit in handelingsgericht advies. Dan kan worden bepaald welke eventuele acties gaan ondernomen worden (met eventuele redelijke aanpassingen). Ook de eventuele samenwerking met externen (sym-team, logo / reva / kiné, ...) kan hierin opgenomen worden.

Overlegstructuren FASE 2 : uitbreiding van zorg

<u>STRUCTUUR : LEERLINGBEGELEIDINGSTEAM (LBT)</u>

<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • zorgcoördinator • CLB-medewerker 	<ul style="list-style-type: none"> • directeur • klastitularis • zorgleerkracht 	<ul style="list-style-type: none"> • maandelijks

<u>STRUCTUUR : OVERLEG SYM-TEAM</u>

<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • zorgcoördinator • SYM-medewerker • CLB-medewerker 	<ul style="list-style-type: none"> • directeur • ouders • externen 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 x per jaar en bij noodzaak

<u>STRUCTUUR : Pré-MDO</u>

<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • zorgcoördinator • externen 	<ul style="list-style-type: none"> • klastitularis • directeur 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 x per jaar

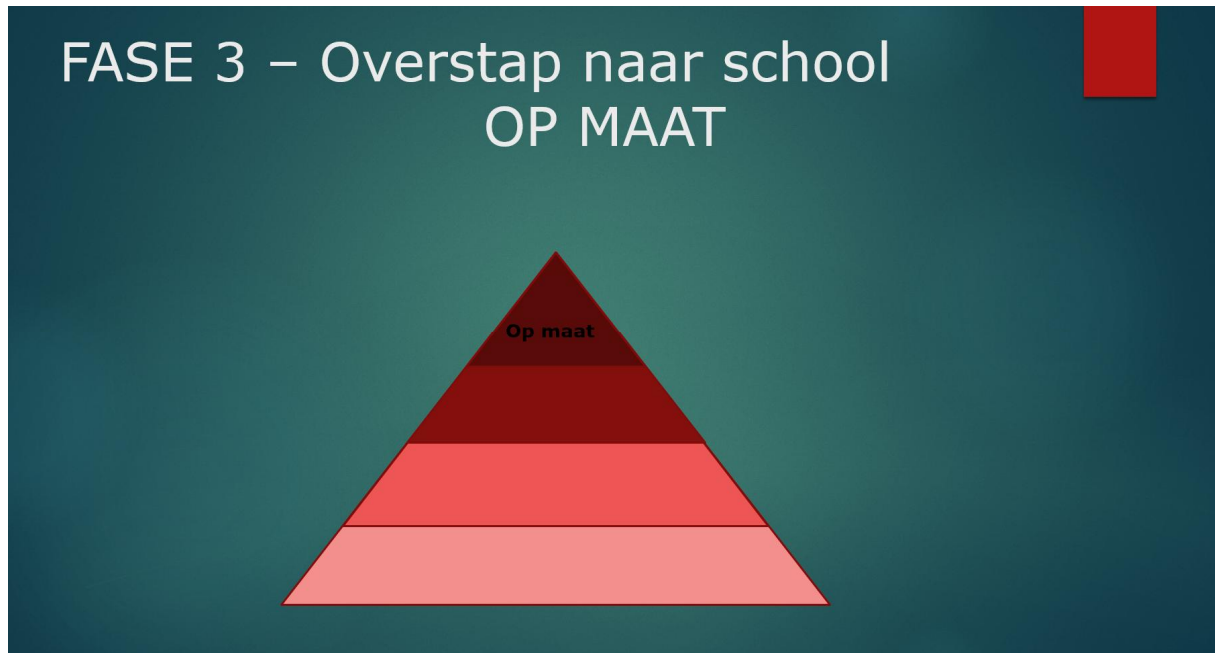
<u>STRUCTUUR : MDO</u>

<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • zorgcoördinator • externen • klastitularis 	<ul style="list-style-type: none"> • directeur • ouders • CLB-medewerker 	<ul style="list-style-type: none"> • bij noodzaak

<u>STRUCTUUR : KLASSENRAAD</u>

<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • zorgcoördinator • klastitularissen • directeur 	<ul style="list-style-type: none"> • CLB-medewerker 	<ul style="list-style-type: none"> • einde schooljaar • bij noodzaak

4.2.4, Fase 3 : SCHOOLOVERSTIJGENDE ZORG

De leerkracht en het zorgteam beschikken niet steeds over de nodige deskundigheid. Ouders, CLB, zoco en leerkracht zoeken naar specifieke externe ondersteuning binnen (Gon) of buiten de school. Doorverwijzing naar een andere school op maat kan hier soms aangewezen zijn (fase 3). Samenwerking met externen verloopt steeds via en in overleg met ouders en CLB. Het CLB beslist na intern teamoverleg of een bepaalde GON-begeleiding kan opgestart worden en of het kind naar “aangepast onderwijs” moet verwezen worden.

Overlegstructuren FASE 3 : overstap naar school op maat

<u>STRUCTUUR : LEERLINGBEGELEIDINGSTEAM (LBT)</u>		
<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • zorgcoördinator • CLB-medewerker • directeur • klastitularis 	<ul style="list-style-type: none"> • zorgleerkracht 	<ul style="list-style-type: none"> • bij noodzaak

<u>STRUCTUUR : KLASSENRAAD</u>		
<u>Vaste actoren</u>	<u>Wenselijke actoren</u>	<u>Frequentie</u>
<ul style="list-style-type: none"> • zorgcoördinator • klastitularissen • directeur • CLB-medewerker 	<ul style="list-style-type: none"> • SYM-medewerker 	<ul style="list-style-type: none"> • bij noodzaak

4.3. Taakverdeling

<i>TAKEN</i>	<i>Klastitularis</i>	<i>Zoco</i>	<i>Zorglkr.</i>	<i>Dir.</i>	<i>CLB</i>
<i>Afnemen van toetsen "toetertest", "Contrabas", "CITO"</i>	×	×	×		
<i>Afnemen van controledictees, LVS</i>	×				
<i>Afnemen van leestoetsen AVI</i>	×	×			
<i>Afnemen van leestoetsen "Veilig leren lezen"</i>		×			
<i>Afnemen van SALTO</i>	×	×			
<i>Afnemen van sociogram en enquête welbevinden</i>		×			
<i>Afnemen van OVSG-toetsen</i>	×	×			
<i>Interpreteren en analyseren van bovenstaande toetsen op leerlingniveau en schoolniveau</i>		×		×	
<i>Interpreteren en analyseren van bovenstaande toetsen op klasniveau</i>	×				
<i>Contacten met ouders mbt. zorgkinderen.</i>	×	×		×	×
<i>De draaischijffunctie opnemen binnen het overleg van de school met alle partners (leerlingen, leerkrachten, directie, ouders, CLB, externen...)</i>		×			
<i>Evalueren van het zorgbeleid in de kleuterklas.</i>	×	×	×		
<i>Het organiseren van besprekingen, MDO's, ...</i>		×			
<i>Waken over de uitvoering van het</i>	×	×			

<i>kindvolgsysteem.</i>					
<i>Observeren van gedrag van kleuters/leerlingen tijdens activiteiten, speeltijd, enz.</i>	x	x			
<i>Signaleren zorgkleuters / zorgleerling.</i>	x				
<i>Initiatieven nemen in veranderingen m.b.t. sociaal-emotioneel functioneren van de kleuters/leerling binnen de school.</i>	x	x			
<i>Coördineren van aanmelding en verwijzing van kleuters/ leerlingen voor interne zorg (logopediste, CLB, revalidatiecentra)</i>		x			
<i>Organisatie van de contacten met externen (CLB, gespecialiseerde diensten, welzijnssector, ...)</i>		x			x
<i>Hulpmiddelen aanreiken inzake detectie en probleemanalyse.</i>	x	x			x
<i>Inrichten van een toegankelijk documentatiecentrum.</i>		x			
<i>Organiseren van contacten met ouders rond ontwikkelingsproblemen.</i>		x			
<i>Samen opvolgen van de actiepunten en evalueren van de zorgkleuter / zorgleerling.</i>	x	x			
<i>Uitbouwen van een netwerk van personen, diensten en scholen waarmee kan samengewerkt worden en/of waar ondersteuning kan gevonden worden.</i>	x	x		x	x
<i>Collegiale consultatie: hulp en advies geven aan collega's m.b.t. zorgkinderen.</i>	x	x			x

4.4. Signaleren van een probleem

Op onze school vragen we aan elke ouder van elke nieuwe leerling om een pedagogische inschrijvingsfiche in te vullen (bijlage 13.1). Deze fiche leert ons zoveel meer over een kind dan de gewone coördinaten. We kennen meteen al een stuk van de eventuele medische en ontwikkelingsachtergrond van het kind, waardoor we bij eventuele problemen korter op de bal kunnen spelen

Een signalering of melding kan door verschillende participanten gebeuren. In alle onderstaande gevallen is het noodzakelijk dat de ouders op de hoogte zijn en toestemming geven voor eventuele verdere stappen.

4.4.1. Vanuit de school

Door de school (klastitularis, leerkracht, directie) wordt vastgesteld dat een leerling niet de verwachte resultaten heeft gegeven (veranderd gedrag, fysieke klachten, slechte score op toetsen of testen, huiswerk lukt niet, vaststelling bij klasscreening, ...). De school (klastitularis, leerkracht, directie) geeft aan dat ze hulp wil om de leerling te begeleiden. Dit gebeurt steeds na overleg met de zorgcoördinator. Samen met de klastitularis wordt een aanmeldingsfiche opgesteld waarop de klastitularis en zorgcoördinator duidelijk omschrijven welke stappen er intern (klas) reeds gebeurd zijn op het niveau van fase 0 (brede basisszorg) en fase 1 (verhoogde zorg). De zorgcoördinator overlegt met de klastitularis hoe groot het probleem is en kijkt na of er voldoende gegevens zijn om het probleem in te schatten. Als dit niet intern kan opgelost worden of als er meerdere gegevens noodzakelijk zijn, dan wordt de aanmelding besproken op het eerstvolgend LBT. Dan wordt de werking vanuit fase 2 opgestart.

4.4.2. Vanuit de ouders

Het kan zijn dat de ouders via de school (directie, klastitularis, zorgcoördinator) vragen om een verder onderzoek. In dat geval maakt de zorgcoördinator met de klastitularis een aanmeldingsfiche op en wordt nagegaan of alle mogelijkheden van fase 0 en fase 1 benut zijn. Als dit niet intern kan opgelost worden of als er meerdere gegevens noodzakelijk zijn, dan wordt het dossier besproken op het eerstvolgend LBT. Dan wordt de werking vanuit fase 2 opgestart.

Willen ouders niet dat de school in het onderzoek wordt betrokken dan wordt het advies gegeven een onderzoek door een andere instantie te laten uitvoeren.

4.4.3. Vanuit een andere instantie

De mogelijkheid bestaat dat er een vraag komt vanuit een externe instantie. Ook in dit geval maakt de zorgcoördinator met de klastitularis een aanmeldingsfiche op en wordt nagegaan of alle mogelijkheden van fase 0 en fase 1 benut zijn.

Een dergelijke aanvraag moet in alle gevallen ook in de schoolsituatie een reden hebben tot aanpassing van het onderwijs.

Als dit niet intern kan opgelost worden of als er meerdere gegevens noodzakelijk zijn, dan wordt het dossier besproken op het eerstvolgend LBT. Dan wordt de werking vanuit fase 2 opgestart.

4.5. Het kindvolgsysteem

Ons kindvolgsysteem ging van start in schooljaar 2003 – 2004 en werd ondertussen reeds twee maal verbeterd. Het is dan ook de bedoeling dat dit KVS blijvend wordt geëvalueerd en aan de hand daarvan wordt verbeterd, verfijnd en uitgebreid. In het kindvolgsysteem worden de kinderen in november gescoord op hun betrokkenheid, welbevinden en competenties. Scoort een kind rood of oranje voor één van deze onderdelen, dan wordt dat kind verder gevolgd en begeleid om zo bij een tweede test in maart tot een beter resultaat te komen. Tijdens “het briefingsmoment” op het einde van het schooljaar evalueren de “huidige klastitularis” en de “toekomstige titularis” het verloop van de aanpak.

De scholengemeenschap is volop bezig met het ontwikkelen van een digitaal KVS. Dit zou in voege moeten gaan op 1 september 2018.

In hoofdstuk 3 vindt u meer uitleg over het KVS.

4.5.1. In de kleuterafdeling

Waarop baseren de kleuterleiders zich om de klasscreening op een objectieve manier in te vullen ?

- *Spontaan: een leerkracht ziet soms al heel snel wanneer kleuters op één of andere manier opvallen en /of ze problemen hebben op een bepaald gebied. De klastitularis houdt rekening met deze observaties tijdens de klasscreening.*

- *Genormeerde toetsen; hierbij gebruiken we o.a. "Toeters" en "Contrabas", maar ook de toetsen van CITO geven ons meer inzicht in de competenties van een kleuter. Een overzicht van de af te nemen tests vindt u in bijlage 13.2.*
- *Bij eventuele twijfel kan de kleuterleider gebruik maken van de screeninglijsten van Boone (zie bijlage 11).*

4.5.2. In de lagere afdeling

- *Spontaan: een leerkracht ziet soms al heel snel wanneer leerlingen op één of andere manier opvallen en /of ze problemen hebben op een bepaald gebied. De klastitularis houdt rekening met deze observaties tijdens de klasscreening.*
- *Methodegebonden toetsen; hierbij gaat het om de toetsen die horen bij de rekenmethode, de taalmethode en de methode wereldoriëntatie.*
- *Leerkrachtgebonden toetsen; sommige leerkrachten hebben in de loop der jaren zelf toetsen ontwikkeld die ze gebruiken na afronding van bepaalde leerstofonderdelen.*
- *Genormeerde toetsen : deze toetsen zijn van belang omdat je niet alleen zicht krijgt op je groep maar je kunt je ook vergelijken met landelijke maatstaven. Om meer inzicht te krijgen welke genormeerde toetsen in welk deel van het schooljaar en /of in welke klas worden afgenomen verwijzen we naar bijlage 13.2*

4.6 Handelingsgericht werken (HGW)

Binnen ons zorgcontinuüm werken we handelingsgericht zodat we kunnen streven naar kwaliteitsvol onderwijs en doeltreffende leerlingenbegeleiding.

HGW heeft 7 uitgangspunten:

1. *De onderwijsbehoeften van de leerling staan centraal. We vragen ons af wat de leerling nodig heeft om doelen te bereiken.*
2. *Afstemming en wisselwerking tussen leerlingen, leerkrachten, ouders en de school verbetert de aanpak.*

3. *De leerkracht speelt een belangrijke rol bij de positieve ontwikkeling van de leerling. “De leerkracht doet ertoe!”*
4. *De focus ligt op de positieve aspecten van leerlingen, leerkrachten, de school en de ouders. Dat nemen we mee in het plan van aanpak.*
5. *Samenwerken met leerlingen, leerkrachten, de school en de ouders is noodzakelijk.*
6. *Er worden doelen geformuleerd en we bekijken wat er nodig is om die doelen te bereiken.*
7. *Er wordt systematisch, in stappen en transparant gewerkt.*

4.7. Redelijke aanpassingen

Redelijke aanpassingen doorvoeren is volgens het M-decreet ook een taak van de school.

Een redelijke aanpassing neemt de barrières weg waarmee leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften te maken krijgen in een normale schoolomgeving. Zo kunnen die leerlingen de lessen volgen en zich optimaal ontwikkelen.

Dat sluit aan bij het principe van Universal Design for Learning (UDL): de leerstof aanbieden op een manier die toegankelijk is voor een diverse leerlingenpopulatie door te variëren in bijvoorbeeld materialen, methoden en evaluatie.

Er bestaat geen lijst van wat ‘redelijk’ is en wat niet. Die afweging maakt je school voor elke leerling apart. Redelijke aanpassingen kunnen bestaan uit:

- *Remediërende maatregelen: leerlingen individueel helpen*
- *Differentiërende maatregelen: leerstof en lesaanpak variëren*
- *Compenserende maatregelen: hulpmiddelen zoals een laptop toelaten*
- *Dispenserende maatregelen: vrijstellingen van onderdelen van het curriculum toelaten.*

Bij de beoordeling van de redelijkheid van de aanpassing, houdt school onder meer rekening met :

- *De kostprijs van de aanpassing*
- *De impact die de aanpassing heeft op de school- en klasorganisatie*
- *Hoe lang en hoe vaak de leerling van de aanpassing gebruik kan maken*
- *De gevolgen van de aanpassing voor de levenskwaliteit van de leerling*
- *De gevolgen van de aanpassing voor de omgeving en andere leerlingen*
- *Het al dan niet ontbreken van gelijkwaardige alternatieven*

Bronnen:

*De Vos, L., & Van Loock, L. (2014). Begeleiden van kinderen 4A: Brede basiszorg: Algemeen deel. Mechelen: Thomas More [interne publicatie].

*Algemeen diagnostisch protocol – 22 januari 2015 : Prodia

* <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/grote-lijnen-van-het-m-decreet>